

B Y L A E.

Bylaag no. 1.

Voorbeeld van 'n kriminele lasbrief soos in die Staatscourant geplaas:

Lastbrief tot apprehentie

_____.
JAMES BUCHANAN, Staats Procureur der
Zuid-Afrikaansche Republiek

_____.
Aan Commandanten, Veldcornetten, Baljuws, Politie Dienaren
en andere beampten belast met de uitvoering van Crimineele
Lastbrieven.

_____.
Nademaal voor my James Buchanan, Staats Procureur der Zuid-
Afrikaansche Republiek, onder eede van William O'Reilly,
wonende de Nazareth, of in het district dus genoemd, is
verklaard voor de Vrederegter M. Eyssel te Nazareth, dat
zekere Hottentot HENDRIK, in dienst van genoemde O'Reilly,
op den 18 Maart 1873, gepleegt heeft de misdaad van

DIEFSTAL

van Paard, Zadel en Toom.

Zoo wordt gy by dezen gelast dadelyk op ontvangst dezses, des
noods met de adsistentie der Burgers, genoemde Hottentot
HENDRIK te apprehendeeren en te brengen voor den bevoegden
Regter, ten einde te worden behandeld volgens de Wet.

Gegeven onder myne hand te Pretoria, den 26 sten
Maart 1873.

(get.) James Buchanan,
Staats Procureur der
Zuid-Afrikaansche Republiek.

voor Copy Conform,
E. Genis,
Staats Prokureur Klerk.

_____.
Signalement van den Hottentot HENDRIK

Kort en dik van gestalte, omtrent 5 voeten lang, aan
een oog scheel, omtrent 20 jaren oud, was gekleed in op-
gerolde broek en hemp.

Beschryven van de gestolen Paard en Zadel

Het Paard was een rood Schimmel Pony, met witten kop
en pooten, omtrent 3 jaaren oud.

Het Zadel was nieuw.

N.B. De meid van HENDRIK zich ophoudende of wonende
te Nolspond dicht by Bloemhof, heeft hy zich waarschyklik
op pad der waards bewegen.

(Staatscourant, 28 April, 1873.)

Bylaag no. 2.

Regulaties voor den Commissaris van Politie.

Art. 1.

De Commissaris van Politie is verplicht en gehouden kennis te nemen van alle wets overtredingen of wetschendingen of rustverstoringen in eenig deel der Goudvelden onder zyne gebied.

Art. 2.

Zodra het tot zyne kennis komen moge, dat er eenig misdad of rustverstoring in zyne gebied gepleegt is, is hy gehouden en verplicht, den misdadiger of rustverstoorder te apprehenderen of te doen apprehenderen en hom of hun ten spoedigsten voor den bevoegten Regter te stellen ten einde dat met hem of hun volgens wet gehandelt moge worde.

Art. 3.

Indien er twyfel bestaat wie de gepleegte misdad of rustverstoring gepleegt heeft, zal het niet vrystaat aan den Commissaris van Politie of zyn ondergeschikten te apprehenderen eenige verdachte blanke persoon, zonder eenig warant of lastbrief ter apprehentie door de Goud Commissaris of eenige daartoe bevoegte Amptenaar in deze Republiek uitgerykt, tenzy dat er gevaar mogt zyn dat door verzuim de verdachte perzoon of perzoonen de handhaving der wet door de vlucht, etc. verydelen zullen. Als wanneer de Commissaris van Politie of zyn ondergeschikten binne 24 uren van de gedaane apprehentie aan den bevoegten Regter rapport zal moeten doen, met verzoek om gedaane apprehentie te bekrachtigen.

Art. 4.

De Commissaris van Politie gehoorzaamt aan de bevelen van de Goud Commissaris, aan wien hy gehouden is ieder morgen om 9 uren rapport te doen van alle zyner verrichtingen.

Art. 5.

Aan den Commissaris van Politie wordt toegestaan Sergeanten en twaalf Constabels welk uitsluitend onder zyn beheer en gebied staan, ten einde hom behulpzaam te zyn in de uitvoering zyner pligten.

Art. 6.

De Commissaris van Politie moet toezien dat, der Camp (niet minder (?) dan 2 uren te paard afstand van den Cantoor van den Goud Commissaris) voorzien is van een Sergeant en 3 Constabels ter bevaring van wet, rust en orde.

Art. 7.

Aan den Commissaris van Politie wordt opgedragen die uitdeeling van salaris en Kleederen aan zyne ondergeschikten, waarvan hy gehouden is een behoorlyk status aan den Auditeur Generaal moet toezenden, met verzoek dezelfden goed te keuren.

Art. 8.

De Commissaris van Politie heeft de macht eenige Sergeant van Politie of Constabel in zyne post wegens wangedrag of plichtverzuim te stuiten ter overstaan van Sy Hoog Edelen den Staatspresident en heeft hy verder de recht eene zoodanige vacante post provisioneel op te vullen tot verder approbatie van Sy Hoog Edele der Staatspresident.

Art. 9.

De Commissaris van Politie is verplicht een Notulen boek van all zyne verrichtingen te houden, waarin geene uitschrapingen of eenige andere correctie geoorloofd zyn.

Art. 10.

Alle officiële Correspondentien of leisten moeten door den Commissaris van Politie met uitersten spoed beantwoord worden tenzy er eenige onvoorziene omstandighede zullen verhinderen waarvan behoorlyk notulen een bewys zyn zullen.

Art. 11.

De Commissaris van Politie is verplicht een register te houden, inhoudende de naam van ieder gevangenen, de tyd van zyn in hechtenis namingen en de tyd van zyn vrylating, zoowel waarvan hy beschuldig is.

Art. 12.

De Commissaris van Politie is verplicht ieder gevangenen by hem gebracht, te bezoeken, en alles by den gevangenen gevonden, goederen, dokumenten, gelde, etc. onder bewys in bevaring te nemen, waarvan hy gehouden is, een inventaris te maken en by vrylating van de prissoneer moet de afgenomen goedere ets. terug gegeven worden.

Regulaties voor Sergeanten van Politie.

Art. 1.

De Sergeanten van Politie staan uitsluitend onder bevel van den Commissaris van Politie aan wien zy ten volle gehoorsamheid schuldig zyn op straffen van schorting, doch in geval van afwezigheid van den Commissaris van Politie zyn zy ook gehouden hunne bevelen van den Goud Commissaris, of van den Publieken-ervolger te ontvangen en te gehoorsamen.

Art. 2.

Er zal by beurt een der Sergeanten ten katore van de Commissaris van Politie tegenwoordig zyn, ten einde alle Politie-zaken in handen van den Commissaris van Politie te aanvaarden en te bevorderen en ook om de nacht wacht te houden.

Art. 3.

Op aanvraag van eene order van den Commissaris van Politie of in zyne afwezigheid van eenige Amptenaar, volgens art. 1 daartoe bevoegd, is ieder Sergeant of Constabel verplicht en gehouden dien order onmiddelik ten uitvoer te brengen, van welk last ontvangst en uitvoering ieder Sergeant gehouden is, behoorlyk notulen te houden.

Art. 4.

De Sergeant in Dienst is verplicht elke 24 uren en de andere Sergeanten Woensdag en Saterdag des ochtends ten 9 uren een rapport in te dienen aan den Commissaris van Politie aangaande hunne dienst verrichtingen. (?)

Art. 5.

Op aanvraag van eenig Burger dezer Republiek om hulp tegen eenige wetsverstoorring of eenig geweld is ieder Sergeant of Constabel verplicht en gehouden ook zonder order van den Commissaris van Politie, zich onmiddelyk te begeven naar de plek waar de rustverstoorring of geweld gebeurt heeft den rustverstoorder of geweldadiger te arresteeren en van welk arrest, benevens ingewonnen informatie hy onmiddellyk zal rapport doen aan den Commissaris van Politie.

Art. 6.

De Sergeanten zyn gehouden zich te voorzien van een paard zadel en geweer.

Art. 7.

De Sergeanten zyn verplicht en gehouden naarspooringen te doen en informatie in te winnen of er door eenigen delver eenig Claim zonder Licentien bewerkt wordt, of dat er andere bezigheiden bedreven worden (Waartoe de wett eene Licentie vereischt) zonder Licentie en dadelyk te rapporteren.

Art. 8.

Elke Sergeant moet opletten dat de Constabels hunne uniform behoorlyk dragen - eenig Sergeant of Constabel sich schuldig maken aan wangedrag of ongehoorsaamheid moet onmiddelyk aan den Commissaris van Politie gerapporteert worden.

(R 1580/73. In SS 161, bl. 212-213).

Bylaag no. 3.

Reglement voor het Corps Landspolitie.

Art. 1.

Het Corps zal genoemd worden: "de Transvaalsche Jagers". Hetzelve zal bestaan uit een Kapitein, drie officieren en 100 manschappen.

Art. 2.

Ieder lid van het Corps, geen officier zynde zal eene maandelyksche toelage geniet van £12.10. Het Corps geniet vergoeding voor paardenvoer, berekend naar een maximum van 1/- per hoofd per dag. De administrasie daarvan berust by den Kapitein, die alle drie maanden rekening daarvan aan de Regering doet.

De salarissen van den Kapitein, officieren, benevens de onkosten van administrasie worden bepaald door de Regering.

Art. 3.

De Regering zal het Corps voorzien van de noodige amunitie en wapens benevens eene eerste uitrusting kleedoren, doch zullen de manschappen zichzelve moeten voorzien van mondbehoefden, paarden en paardentuig.

Art. 4.

Ieder lid van het Corps zal verplicht zyn de wettigen bevelen van den Kapitein en officieren op te volgen. In gebreke van dien zullen zy gestraft worden door den Kapitein naar bevinding van zaken.

Art. 5.

Overtredingen of misdreven, niet de militaire dienst ebetreffende, of militaire misdreven van ernstigen aard zullen voor den Krygsraad gebragt worden. Die krygsraad zal bestaan uit den Kapitein en de officieren met eene regter van het Hooge Geregtschhof. De Regering benoemt den publieke vervolger. De beschuldigde zal het regt hebben zich te laten bystaan door een regtsgeleerde.

Art. 6.

Geen lid van het Corps zal zonder verlof van den Kapitein, kleedingstukken, amunitie of wapens mogen verkoopen, verpanten of zoekmaken op boeten en straffen te bepalen door genoemden Kapitein.

Art. 7.

Ieder lid van het Corps, die zich laat verleiden of omkoopt om eenige persoon wettig onder zyne bewaring gesteld te laten ontsnappen, of die moedwillig een lastbrief van apprehentie verzuimt uit te voeren zal gestraft worden met eene boete van ten

hoogste £20, zullen deze boete hem echter geenzins vrystellen van eenige hoogere of andere straf door den krygsraad hem op te leggen.

Art. 8.

Ieder lid van het Corps verbindt zich tot dienst voor den tyd van een jaar.

Art. 9.

Ieder lid van het Corps die zich verbonden heeft voor een bepaalden tyd te dienen en binnen dien tyd de dienst verlaat zonder mede weten en verlof van den Kapitein zal als deserteur werden beschouwd en als zoodanig door den Krygsraad gestraft worden.

Art. 10.

Ieder lid van het Corps die de dienst wenscht te verlaten binnen zyn dienst tyd zal drie maanden te voren daartoe schryftelyk aanvraag doen by den Kapitein.

Art. 11.

Ieder lid van het Corps zal, indien noodig een of twee maanden salaris in voorschot kunnen genieten en zulks tot aankoop van paard tuig of kleedingstukken.

Art. 12.

De Regering benoemt den Kapitein en verdere officieren, doch zal de benoeming van onder-officieren benewens het bestuur van het Corps worden overgelaten aan den Kapitein, die daarvan verantwoordelyk is aan de Regering.

Art. 13.

By ziekte of afwezigheid van een der officieren zal de daarop volgende officieren zyne plaats innemen.

Art. 14.

De Regering zal het regt hebben zoodanige Regulationen te maken als noodig zal geoordeelt worden voor de betere besturing van het Corps.

Art. 15.

De Kapitein regelt en maakt huishoudelyke reglement in overleg met zyne officieren.

Art. 16.

Alvorens de bekrachtigen dezès met hunne hand te onderteekenen, zal ieder lid van het Corps verplicht zyn den Eed van getrouwheid aan de Regering af te leggen.

Art. 17.

De ondergeteekenden verbindt zice door hunne handteekening aan alle artikelen vervat in dit Reglement.

(UR 5, bl. 578. Uitvoerende Raadsbesluit, art. 3, 9 April 1877).

BIBLIOGRAFIE.I. OORSPRONKLIKE BRONNE.A. Ongepubliseerd.

1. Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek.
  - a) Notule.
  - b) Uitgaande stukke.
2. Uitvoerende Raads Notule.
3. Staatsekretaris.
  - a) Inkomende stukke (aangedui R.).
  - b) Uitgaande stukke (aangedui BB.).
4. Staatsprokureur.
  - a) Briewekopieboek.
  - b) Inkomendestukke.
5. Argief Bloemhof.
6. Argief Christisna.
7. Argief Heidelberg.
8. Argief Lichtenburg.
9. Argief Lydenburg (aangedui L.).
10. Argief Middelburg.
11. Argief Marthinus Wesselstroom.
12. Argief Nylstroom.
13. Argief Potchefstroom.
14. Argief Pretoria.
15. Argief Utrecht.
16. Argief Wakkerstroom.
17. Boerevoormanne.
18. Burgerspapiere.
19. Soutter-versameling.

B./.....

. B. Gepubliseerd.

1. Barkly, H. en Burgers, T.F. : Our Just Right (Korrespondensie tussen Barkly en Burgers, Pretoria, 1876).
2. Breytenbach, J.H. en Pretorius, H.S. : Suid-Afrikaanse Argiefstukke, Transvaal, no. 1: Notule van die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek, Deel 1, 1844-1850 (Kaapstad, (1949)).
3. Breytenbach, J.H. : Suid-Afrikaanse Argiefstukke, Transvaal, no. 2: Notule van die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek, Deel II, 1851-1853, (Kaapstad, 1950).
4. Breytenbach, J.H. : Suid-Afrikaanse Argiefstukke, Transvaal, no. 3: Notule van die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek, Deel III, 1854-1858, (Kaapstad 1951).
5. Breytenbach, J.H. : Suid-Afrikaanse Argiefstukke, Transvaal, no. 4: Notule van die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek, Deel IV, 1859-1863, (Kaapstad, 1952).
6. Beach, M.H. : Correspondence between Sir Michael Hicks Beach and the Transvaal Delegates, (Londen, 1881).
7. Eybers, G.W. : Select Constitutional Documents Illustrating South African History, (Londen, 1918).
8. Frere, B : Correspondence Relating to the Recall of the Right Hon. Sir Bartle Frere (Londen, 1880).
9. Britse Blouboeke 1877-1881.
10. Goldman, P.L.A. : Beredeneerde Inventarissen van de oudste Archief Groepen der Zuid-Afrikaansche Republiek (Pretoria, 1927).
11. Jeppe, F. en Kotze, J.G. : De Locale Wetten der Zuid-Afrikaansche Republiek, 1849-1885, (Pretoria, 1887).

12. Krynauw, D.W. en Pretorius, H.S. : Transvaalse Argiefstukke, 1850-1853, (Pretoria, 1949).
13. Pretorius, H.S. en Kruger D.W.: Voortrekker "Argiefstukke, 1829-1849 (Pretoria, 1937).

II. SEKONDÊRE BRONNE.

A. Ongepubliseerde verhandelinge en proefskrifte.

1. Badenhorst, P.G. : Die Geskiedenis van "De Volkstem", 1873-1900 (M.A., Univ. v. S.A., 1940).
2. Du Plessis, T.A. : M.W. Pretorius (D.Phill., U.P., 1947).
3. Haasbroek, D.J.P : Die Geskiedenis van Potchefstroom, 1838-1881 (M.A., P.U. vir C.H.O., 1955).
4. Heyns, M. : Om die Vryheid van Transvaal (1877-1881) (M.A., U.P.).
5. Heyns, M. : Die Eerste Vryheidsoorlog, 1877-1881 (D.Litt., U.P., 1941).
6. Huyser, J.D. : Die Naturelle-Politiek in die Suid-Afrikaanse Republiek (D. Litt., U.P., 1936).
7. Krynauw, D.W.: Die Transvaalse Grondwet van 1857. Hoe dit tot stand gekom het en Schoeman se verset daarteen (M.A., U.S., 1944).
8. Otto, J.C. : Die Sekoekoeni-oorlog. Tydens die Regering van President Burgers (M.A., Univ. v. S.A., 1934).
9. Peacock, R. : Geskiedenis van die Lydenburgse Goudvelde tot 1881 (M.A., U.P., 1950).
10. Peacock, R. : Die Geskiedenis van Pretoria, 1855-1902 (D. Litt., U.P., 1955).
11. Pieterse, J.J. : Die Geskiedenis van Pretoria tot 1877 (M.A., U.P., 1942).
12. Potgieter, F.J. : Die vestiging van die Blanke in Transvaal (D. Phill., P.U. vir C.H.O., 1955).

13. Reyneke, C.J.J. : Die Kollege van Landdros en Heemrade onder die Voo-trekkers, met spesiale verwy-sing na die rol wat dit ge-durende die wordingsjare van die Suid-Afrikaanse Republiek vervul het (M.A., U.P., 1947).
14. Van Heerden, J.J. : Die Kommandant-Generaal in die geskiedenis van die Suid-Afrikaanse Republiek, (D.Phill., U.P., 1949).
15. Visser, J.A. : Geskiedenis van die distrik Wakkerstroom tot 1877 (M.A., U.P., 1944).
16. Vorster, J.A. : Die Engelse Administrasie van Transvaal gedurende die Eerste Anneksasie Periode, 1877-1881 (M.A., U.P., 1951).
17. Wichmann, F.A.F. : M.W. Pretorius en die v vorming van 'n sentrale Rege-ring in die Suid-Afrikaanse Republiek (M.A., Univ. v. S.A. 1935).
18. Wynne, K.F. : The discovery, administration and development of the Gold-fields in the Eastern Trans-vaal until about 1886 (M.A., U.P., 1934).

B. Gepubliseerde verhandelinge en proefskrifte.

1. De Vaal : Die rol van Joao Albasini in die geskiedenis van die Trans-vaal (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, ses-tiende jaargang, deel I, Elsiesrivier, 1953).
2. Du Plessis, A.J. : Die Republiek Natalia, (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse Geskiedenis, vyf-de jaargang, deel I, Kaapstad, 1942).
3. Du Plessis, J.S. : Die ontstaan en ontwikke-ling van die amp van die Staatspresident in die Suid-Afrikaanse Republiek, 1852-1902 (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, jaar-gang agtien, deel I, Elsies-rivier, 1955).

4. Pieterse, D.J. : Transvaal en Britse Soese-reiniteit, 1881-1884, (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, derde jaargang, deel I, Kaapstad, 1940).
5. Pieterse, D.J. : Die Geskiedenis van die Mynindustrie in Transvaal, 1836-1886, Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, sesde jaargang, Kaapstad, 1943).
6. Van Jaarsveld, F.A. : Die Veldkornet en sy aandeel in die opbou van die Suid-Afrikaanse Republiek tot 1870, (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, dertiende jaargang, deel II, Kaapstad, 1950).
7. Van Rooyen, T.S. : Die sendeling Alexander Merensky in die geskiedenis van die Suid-Afrikaanse Republiek, 1859-1882, (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, sestiende jaargang, deel I, Elsieviersrivier, 1954).
8. Wichmann, F.A.F. : Die wordings geskiedenis van die Zuid-Afrikaansche Republiek, 1838-1860, (Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse geskiedenis, vierde jaargang, deel I, Kaapstad, 1941).

C. Kontemporêre publikasies.

1. Angrove, J. : In the early days (Johannesburg, 1910).
2. Atcherley, R.J. : A trip to Boërland (Londen 1879).
3. Aylward, A. : The Transvaal of today (Edinburgh, 1878).
4. Baines, T. : The Gold Regions of South East Africa (Londen, 1877).
5. Beet, T. : The Romance and Reality of the Vaal Diamond Diggings (Kimberley, 1917).
6. Bell, W.H.S. : Bygone Days (Londen).
7. Bellairs, Lady : The Transvaal War (Londen, 1885).

8. Bulpin, T.V. : The Golden Republic (Kaapstad).
9. Burgers, T.F. : Schetsen uit de Transvaal (Pretoria, 1934).
10. Chapman, J. : Travels in the Interior of South Africa (Londen, 1868).
11. Costello, J. : "1874" (Londen, 1877)
12. Davis, N.N. : The Transvaal under the Queen (Londen, 1900).
13. De Kok, K.J. : Empires of the Veld (Durban, 1904).
14. Distant, W.L. : A Naturalist in the Transvaal (Londen, 1892).
15. Een Hollander : Toen en Thans (Kaapstad, 1898).
16. Frere, B. : Engeland's verantwoording in de Transvaalsche kwestie (Haarlem, 1881).
17. Jeppe, C. : The Kaleidoscopic Transvaal (Kaapstad, 1906).
18. Jorrison, E.J.P. : Transvaalsche herrinneringen, 1876-1896, (Amsterdam, 1897).
19. Jorrison, E.J.P. : Codex van de Locale Wetten van de Zuid-Afrikaansche Republiek (Groningen, 1894).
20. Junker, W. : Tracels in Africa, band I, 1875-1858, (Londen, 1890).
21. Leyds, W.J. : De eerste annexatie van de Transvaal (Amsterdam, 1906).
22. Martinieu, J. : The Transvaal Trouble - How it Arose (Londen, 1896).
23. Newman, N. : With the Boers in the Tr Transvaal (Londen, 1882).
24. Nixon, J. : The complete Story of the Transvaal (Londen, 1885).
25. Seidel, A. : Die Sudafrikanische Republik (Berlyn, 1898).

26. Stuart, J. : Die Hollandsche Afrikanen en Hunne Republiek in Zuid-Afrika (Amsterdam, 1854).
27. Tromp, T.M. : Herinneringen uit Zuid-Afrika (Leiden, 1879).
28. Van Rees, W.A. : Naar de Transvaal (Amsterdam, 1976).

D. Ander Publikasies.

1. Brooks, E.H. : The History of Native Policy in South Africa (Pretoria, 1927).
2. Engelbrecht, S.P. : Thomas Francois Burgers (Kaapstad, 1933).
3. Engelbrecht, S.P., Agar-Hamilton, J.A.I., en Behrens, H.P.H. : Centenary Album. Pretoria's First Century in Illustration (Pretoria, 1942).
4. Kuit, A. : Transvaalse Gister (Pretoria, 1942).
5. Nathan, N. : The Voortrekkers of South Africa (Londen, 1937).
6. Pelzer, A.N. : Geskiedenis van die Suid-Afrikaanse Republiek, deel 1, Wordingsjare, (Kaapstad, 1950).
7. Preller, G.S. : Voortrekker Wetgewing (1839-1845) (Pretoria, 1924).
8. Preller, G.S. : Andries Pretorius (Johannesburg, 1938).
9. Potgieter, C. en Theunissen, N.H. : Kommandant-Generaal Hendrik Potgieter (Johannesburg, 1940).
10. Theal, G.McC. : History of South Africa since 1795, band V en VI (Londen, 1908).
11. Uys, C.J. : In the Era of Shepstone, Lovedale, 1933).
12. Van der Walt, A.J.H., Wiid, J.A. en Geyer, A.L. : Geskiedenis van Suid-Afrika, 2 dele (Kaapstad, 1951).
13. Walker, E.A. : The Great Trek (Londen, 1934).

III. KOERANTE EN TYDSKRIFTE.

A. Koerante.

"De Volkstem" (Pretoria, vanaf 1873).

B. Tydskrif Artikels.

1. Spoelstra, B. : Die Regspleging in die Transvaal in die ou Dae (Die Huisgenoot, September 1921).
2. Van der Walt, A.J.H.: Potchefstroom se ou Geboue (Die Huisgenoot, 14 Desember 1923).
3. Venter, H.J. : Die ou Tronk was te Lekker (Die Huisgenoot, 11 September 1953).